

DÉLVIDÉK

Szerda 7 nap kél: 6.20 p.
A nap nyugszik: 19.39 p.

8 oldal, ára 10 fillér

Politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csíhás Benő utca 3.

Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050

Előfizetés egy óra: 2.50 P.
Negyedévre: 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. SZEPTEMBER 2.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM 103. SZÁM

Japán a hármasegyezmény alapján tárgyal Washingtonnal

Ujabb fontos pontokat foglaltak el a magyar és szövetséges csapatok / Nagy német légitámadások a Szovjet és Anglia ellen / Moszkvában üzemi sztrájkok törtek ki / Rooseveltt beszédet mondott

Német hivatalos helyen nagy érdeklődéssel figyelik az ankarai és a washingtoni tárgyalásokat. A jelek szerint — mondják illetékesek — biztos adatok szólnak amellett, hogy az angol kormány Ankarában erőfeszítéseket tesz bizonyos célok elérése érdekében. A német diplomácia mindent megtesz, hogy megelőzzön minden meglepetést.

Németországnak szerződése van Törökországgal és kizártnak tartják, hogy a török diplomácia olyasmit követ el, ami ellenkező a szerződés baráti szellemével. Az elkövetkezendő török lépésről már informálva vannak Berlinben és annak nagy jelentőséget tulajdonítanak. Németországot meglepetés itt sem érheti.

A washingtoni tárgyalásokat is nagy figyelemmel kísérik nemcsak Németországban, hanem az egész világon. A japán—amerikai tárgyalásokhoz sok kommentárt fűznek sajtóközlőkben. Különösen az volt feltehető, hogy Rooseveltt tegnapi beszéde során egy szóval sem emlékezett meg Japánról. Azt is jelentették a német lapok, hogy egy esetleges japán—amerikai szerződés sem tértené el az USA-t a Szovjet mellől.

A Washingtonban folyó tárgyalásokkal kapcsolatban Berlinben azt mondják, hogy téves volna azt hinni, hogy elidegenedés állhat be Japán és a tengely között. A japán politika töretlen és nem tért el irányvonalától. Az együttműködés Berlin és Tokió között barátságos és harmónikus.

Annyi bizonyos, hogy a napokban nagy események várhatók a diplomáciai fronton. Rooseveltt beszéde semmit sem változtatott a helyzeten. Az elnök kijelentette, hogy Amerika célja a német erő letörése. Ugy beszélt az elnök, mintha Amerika máris hadban állana a tengelyhatalmakkal. Ezt a tényt a német lapok is aláhúzzák, különben nem foglalkoznának tulságosan a beszéddel, mert sokkal jelentősebb dolgok kötik most le a tengely figyelmét.

A harctéren légi tevékenység és tüzéségi párbaj folyik. Az ellenséget lépésről-lépésre szorítják vissza a szövetséges csapatok. A légitörő csapat-

összevonásokat támadott meg és fontos középületeket bombázott. Angliában támadás érte News Castle iparnegyedét és két repülőterét. A támadások nyomán füst szállt fel. A város fontos közellátási szempontból, mert számtalan hatalmas malma és nagy buzaraktára van.

Német jelentés szerint tegnapi száz szovjet gépet lőttek le a német repülő. A Dnyepertől keletre páncélcsovcik ellen intéztek támadást. Mosolyogva kell fogadni azt a hírt, amely Budjenni tábornok felhívásáról szól. A tábornok, miután seregét a szövetséges csapatok tönkreverték és ő is sietve átkelt a Dnyeperen, a folyó tulsó partjáról felhívást intézett a szövetséges csapatokhoz, amelyben arra szólította fel őket, hogy tegyék le a fegyvert és álljanak a szovjet oldalára.

A Völkischer Beobachter ezzel kapcsolatban azt írja, hogy ez a felhívás egyedülálló a történelemben. Soha még nem történt meg, hogy a megvert, szétszórt hadsereg vezére megadásra szólította fel a győztes csapatokat. Az sem történt meg, hogy a győztesek letették volna a fegyvert a megvert ellenség előtt.

A Magyar Távirati Iroda a magyar csapatok helyzetéről is közöl jelentést. Eszerint honvédeink sikeresen folytatják a harcot az ellenséggel,

tegnap elérték a kitzüt pontokat és több foglyot ejtettek.

Íránban már a megszálló csapatok vették kezükbe a hatalmat. A kormány nyugalomra inti a lakosságot. A szovjet csapatok parancsot kaptak, hogy szüntessék be az előnyomulást.

A keleti harctér eseményei és a szovjet hadsereg lassu visszavonulása az ország belsejében is érezteti hatását. Bomlik a belső rend. Ideérkező jelentések szerint Moszkva több gyárában sztrájkba léptek a munkások. A vezetőket most összefogdosták, s bíróság elé állítják. A sztrájk azt bizonyítja, hogy a „szovjet parancsokban” már a munkásság is elégedetlen. Az egész szovjetrendszer alapja és tengelye a munkásság volt. Amint ez az erő megtörik, széthullik az egész mozaikállam. A bomlás megkezdődött, a rendszer megint gott már és a szövetséges haderő rövidesen megadja majd a kegyelemzőfést is.

Ugy a harctéren, mint a diplomáciai fronton most érlelődnek a nagy események. Ezek végzetes és döntő jelentőségűek lesznek minden téren. A háboru új szakaszához ér el, új és döntő szakaszhoz, amely meghozza majd az új rendet egész Európában és az emberek millióitól áhított békét.

Visszatér az élet Galiciába. Az elmenekült lakosság visszatér falujába és folytatja rendes életét

Az iskola

Az elemiiskolák megnyitották kapukat, az oktatás megkezdődik az egész országban. Kis nebulók viszik hónuk alatt a furcsa, szokatlan táskát, vagy hátukra szerelik gondos anyai kezek. Büszkén lépdelnek az utcán, nagy zsvavjával jönnek az iskolából, otthon szerező szülők várják őket.

A kisgyermekből lassan nagy fiúk lesznek. A játék mellől elvonja őket az iskola, a tanulás, a felelősség. Gond születik, s ez lassan ránehezedik a szülő vállára is.

Aki taníttatni akarja gyermekét, két évtizedig vállán viseli ezt a gondot. Ruha kell a gyermeknek, lábbeli, könyvek, írószer, tandíj. Két hosszú évtizedig új tétel szerepel a kiadások oldalán, s ez a tétel évről-évre csak emelkedik, függetlenül attól, hogy milyen a szülő anyagi helyzete, javul-e vagy romlik.

Gondot jelent az iskola ott is, ahol a gyermek csak az elemi ismereteket akarja elsajátítani, hogy aztán az iskolapadból kiválva otthon maradjon, vagy inasnak menjen. Ezek a szülők rendszerint szegényebbek, elesettebbek, nem tudják taníttatni gyermekeiket. Sok esetben azért nem, mert falun laknak, távol esik az iskola, kosztra kellene adni a gyermeket, de erre nincs pénzük, mert a család is szűkösen él otthon.

Természetes következménye ennek az, hogy a szegény ember gyermeke lemarad és csak nagyon kis számban van képviselve az értelmiségi pályán. Megnehezíti a szegényebb réteg helyzetét a magas tandíj is. Méltányos volna, ha szegényeket mentesítenék a tandíjtól, illetőleg ha a tandíjat a vagyoni helyzet arányában állapítanák meg.

Véres veszteségeket okoztak a Szovjetnek a német légi erők

Berlin, szeptember 2.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légi erők széles területen fejtették ki eredményes tevékenységüket. A keleti arcvonal déli szakaszán vasutvonalakat szakítottak meg és vonatokat siklítottak ki a német bombák. A Dnyepertől keletre csapatösszevonásokat, páncélos

sokat és gépjárműveket támadtak eredményesen és nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek.

Északon szovjet útegeket és állásokat árasztottak el bombákkal a német repülőgépek. A szovjet szeptember 1-én 100 gépet veszített.

(MTI)

Fiu zászlóaljakat dob harcba a Szovjet

Berlin, szeptember 2.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a szovjet fiuzászlóaljakat dob harcba. Ezeket a suhanásokat kézigránáttal látták el. A lövészeknek golyófogóul szolgálnak. (MTI)

NÉMET REPÜLŐGÉP ELSÜLLYESZTETT EGY SZOVJET TENGERALATTJÁRÓT

Berlin, szeptember 2.

A Német Távirati Iroda közlése szerint egy német repülőgép felderítést végzett a Fekete tenger felett. Közben észrevett egy szovjet tengeralattjárót, amelyet jól irányított bombákkal eltalált és elsüllyesztett. (MTI)

HATÁROZATLAN IDŐRE ELHALASZTOTTÁK A LONDONI KORMÁNYFŐI ÉRTEKEZLETET

London, szeptember 2.

Az Angliával szövetséges kormányok mult hétre kitűzött második értekezletét nem tartották meg. Az értekezlet megtartását egyelőre határozatlan időre elhalasz-

tották. Az elhalasztás oka hir szerint először az, hogy Eden külügyminiszter, akitnek elnökölnie kellett volna az értekezleten, az iráni események miatt tulságosan elfoglalt; másodsor pedig az, hogy a szövetséges kormányok felvilágosítást kértek a Roosevel-Churchill nyilatkozat bizonyos pontjairól. A Londonba letelepedett emigráns kormányok ezekre vonatkozóan emlékiratban fogják lefektetni álláspontjukat és az emlékiratot a brit kormány, illetve Roosevel elnök elé terjesztik tanulmányozás végett.

DENTZ TÁBORNOKOT HAZAENGEDIK AZ ANGOLOK

Vichy, szeptember 2.

Hivatalos közlés szerint az angolok szerdán szabadon engedik Dentz tábornokot és társait, két francia tiszt kivételével, akiket mindaddig fogva tartanak, amíg két angol tiszt a francia fogságból haza nem érkezik. (MTI).

A szerb kormány fegyveres őrséget alakít és bevezeti a kötelező munkaszolgálatot

Belgrád, szeptember 2.

Nédics tábornok, miniszterelnök hétfőn este rádióbeszédében a kormány nevében kiáltványt intézett a szerb néphez. A tábornok bejelentette, hogy a kormány fegyveres őrséget állít fel és bevezeti a kötelező munkaszolgálatot.

Német részről megengedték a szerbeknek az állami címer és a nemzeti lobogó használatát.

RENDEZIK A HORVÁTORSZÁGI SZERBEK HELYZETÉT

Zürich, szeptember 2. A Neue Zürcher Zeitung berlíni tudósítója a szerbiai eseményekkel kapcsolatban jelenti, hogy a Wilhelmstrassen a szerb kormány megalakításával végzett kísérletnek tüneti jelentőséget tulajdonítanak, mert kifejezése annak a szándéknak, hogy az egyes népek saját területükön maguk viseljenek bizo-

nyos felelősséget. Ezt ugylátszik kísérletnek lehet tekinteni arra is, hogy új eszközökkel ériék el Szerbia megbékélését. Az új miniszterelnök már közölte a szándékát, hogy a kommunista elemek által üzött anarchista mozgalomnak kiméletlenül véget vet és népének jövőjét a Németországgal való lojális együttműködésre építi fel.

A szabotázs-cselekményekkel és az utóbbi időben történt egyéb eseményekkel kapcsolatban feltételezhető, hogy a szerb kormány kinevezése valamennyire kiegyenlítőleg fog hatni és lassanként megnyugvást fog előidézni. Kézenfekvő feltevés, hogy szerb személyiségeknek a német hattonai igazgatás által való fokozott bekapcsolása a szomszédos Horvátország belpolitikai eseményeivel is összefüggésben áll, amennyiben ott szintén új rendszert akarnak bevezetni a szerb lakosság irányában.

47 tagu szovjet bizottság utazik Washingtonba

Washington, szeptember 2.

Washingtonba a közeli napokban 47 szovjet diplomata érkezik. A bizottság tárgyalásokat folytat a Szovjetnek nyújtandó amerikai segítségről. Valószínűnek tartják, hogy a bizottság néhány tagja állandóan Washingtonban tartózkodik. (MTI)

LONDON NEM NYILATKOZIK A TOROK HELYZETRŐL

Zürich, szeptember 2.

A svájci sajtó londoni tudósítója szerint az angol főváros nagy érdeklődéssel figyeli Törökország készenlétét és éberségét. Angol körök a törökországi helyzet fel kapcsolatban megtagadnak minden felvilágosítást. A japok közölték Innönü beszédét és Csakmak válaszát, kommentárt azonban nem fűznek hozzá. (MTI)

EGYIPTOMBAN EMELIK AZ ADÓKAT

Kairó, szept. 2.

Az egyiptomi kormány 10 százalékkal emeli az adókat. Az így beálló bevételöbletet nemzetvédelmi célokra és gyapotkölcsönökre fordítják. (MTI).

Anglia élelmiszerkészletei veszélyesen megcsappantak

Az Oxford című lap amerikai forrásokból úgy értesül, hogy az USA kiviteli kereskedelme az utóbbi időben rendkívül jellemző változásokat mutat. Az Angliába irányuló lőszer és hadifelszerelési szállítmányok mennyiségileg jelentősen visszaestek, ezzel szemben az élelmiszer-szállítások nagymértékben fokozódtak. Ebből azt a következtetést vonja le a lap, hogy Anglia élelmiszerkészletei veszélyes mértékben megcsappantak. (MTI)

NÉMET ÉS ANGOL LÉGITEVÉKENYSÉG

Berlin, szeptember 2.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légi erők kedde viradóra Anglia egyik keleti kikötője ellen intéztek támadást. A német gépek egy órán át szorták bombáikat az angol kikötőre. A bombák nyomán hatalmas kiterjedésű tüzek keletkeztek.

Gyenge angol kötelékek kedden hajnalban Németország nyugati vidékei ellen intéztek támadást. Egy angol gépet ellőttek a németek. (MTI).

Rendkívüli ülésre hívták egybe a bolgár törvényhozást

Szofia, szeptember 2.

Boris császár szeptember 2-ra rendkívüli ülésre hívta egybe a Szobranyet. A törvényhozás azokat a törvénytervezeteket vitatja meg, amelyeket a kormány a parlament szabadságidején készített elő. (MTI)

MERÉNYLŐK MEGOLTEK EGY USZTASA VEZETŐT

Zágráb, szeptember 2.

Brod környékén merénylet következett el az Usztasa „tábornik”-ja ellen. A golyók az Usztasa vezetőt megölték. A merénylet elmenekült. Valószínűnek tartják, hogy csetnik, vagy kommunista az illető. (MTI)

NEGYVEN FŐNYI TERRORCSAPAT TÁMADÁSA EGY HORVÁT TANYA ELLEN

Zágráb, szeptember 2.

Suta-Lokve közelében 40 főnyi felfegyverzett terrorcsapat megtámadta a Vukovics-tanyát. A gazdálkodó cselédségével felvette a harcot. A formális csatában Vukovics életét vesztette, családjának két tagja súlyosan megsebesült, többen pedig könnyebb sebesüléseket szenvedtek. A terroristák benyomultak a házba szétrombolták a berendezést, a fegyvereket pedig magukkal vitték.

Bélyeggyűjteményt és régi levelezést vesz

BÁTORI BELYEGÜZLET,
Budapest, IV., Városház u. 14.

MERÉNYLET A FRANCIA ÁLLAMTANÁCS SZÉKHELYEN

Vichy, szeptember 2.

Hivatalosan közlik, hogy Rayatban, a francia államtanács székhelyén gyújtogatás történt. A tűz teljesen tönkretette a Kaszinó épületét. A gyújtogatót — aki egy 21 éves fiatalember — letartóztatták.

A nagyvilágból

Lady Spencer, Churchill angol miniszterelnök nagynénje gépkocsiszerencsétlenség folytán életét veszítette.

Laval állapotában — hivatalos orvosi közlés szerint — jelentős javulás állott be. Déat állapota annyira javult, hogy többé nem adnak orvosi jelentést.

Perzsa források cáfolják azokat a híreket, hogy Riza sah elhagyja Teheránt.

Horvátországban a télen is érvényben marad a nyári időszámítás.

3-400 pengőt kereshet havonta

jómegjelenésű, intelligens, kaucióképes férfi vagy nő, ki a szervezéshez ért. Ajánlatokat a Délvidék kiadóhivatalába.

A megvert déli szovjet haderő parancsnoka felszólította a győztes szövetséges erőket, hogy tegyék le a fegyvert

Berlin, szeptember 2.
A Völkischer Beobachter jelentése szerint Budjeni tábornok, a megvert déli szovjet seregek főparancsnoka, miután csapatait tönkrevették a szövetséges erők maradék hadseregével visszavonult a Dnyeper mögé és felhívást intézett a győz

tes szövetséges seregekhez, hogy tegyék le a fegyvert és csatlakozzanak a bolsevikiekhez.

A lap szerint az e felhívás annyira egyedülálló, hogy a történelemben is meg kell örökíteni. Normális ésszel teljesen értelmetlen ez a felhívás.

Roosevelt úgy beszélt, mintha Amerika már hadban állana

Roosevelt elnök beszéde nagy visszhangot keltett a világsajtóban. Az elnök beszédében kifejezésre juttatta azt a tervét, hogy megsemmisíti Németországot. A német sajtóvélemények szerint Roosevelt olyan hangot ütött meg, amely nem egyptethető össze a semlegesség elvével.

Az elnök úgy beszélt, mintha az USA máris hadban állana a tengellyel.

Érdekes megemlíteni, hogy

Japánról egy szóval sem nyilatkozott.

Az érdeklődés így most Japán felé fordul, s felvetődik a kérdés, milyen megállapodás jött létre Amerika és Japán között. A tárgyalások most folynak Tokióban és Washingtonban.

Német sajtóvélemény szerint az Egyesült Amerikai Államot az sem térítené el a Szovjet támogatásáról, ha esetleg szerződést köthetne Japánnal. (MTI)

BESZUNTETTE AZ ELŐNYOMULÁST A SZOVJET IRÁNBAN

Moszkvai jelentések szerint az iráni szovjet csapatok parancsot kaptak, hogy szüntessék be az előnyomulást. (MTI)

OT NAP ALATT 1108 ELLENSÉGES REPULÓGÉPET SEMMISÍTETTEK MEG A NÉMETEK

Berlin, szeptember 2.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint a német légierő és léghárító ágyuk öt nap alatt 1108 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg. A léghárító ágyuk 1018 gépet lőttek le, a felderítő repülők 90 gépet semmisítettek meg. A léghárítók ezenkívül elsüllyesztettek két kereskedelmi hajót összesen négyezer tonna vizkiszorítással, két partvédelemre beosztott hajót és két ágyunaszádot.

NÉMET-SZOVJET TUZÉRSÉGI PÁRBAJ

Berlin, szeptember 2.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német és szovjet tüzérség az északi arcvonalon heves párbajt vívott. A szovjet megkísérelte, hogy szűk területen összpontosított ágyutűzzel megállítsa a német előnyomulást, a német tüzérség azonban azonnal válaszolt és egymásután hallgattatja el a szovjet ütegeket. Összesen 8 szovjet ágyú semmisült meg. (MTI)

Japán kitart a hármasszövetség mellett

Zürich, szeptember 2.

A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója szerint a japáni kezdeményezésre megindult japán-amerikai tárgyalásokkal kapcsolatban illetékes német helyen rámutatnak arra, hogy helytelen volna azt hinni, mintha Japán elidegenedett volna a tengelyhatalmaktól. Éppen ellenkezőleg, Japán politikájának vonala töretlen és Tokió továbbra is a hármasszövetség alapjain áll. Berlin és Tokió között szoros és harmonikus a diplomáciai kapcsolat (MTI)

MENEKUL TEHERÁN LAKOSSÁGA

Istanbul szeptember 2.

Perzsiából érkező hírek szerint Teherán lakossága ezerszámra menekül a per-

sztrájkba léptek. A sztrájkoló munkásokat letartóztatták és bíróság elé állítják. (MTI)

Német elismerés a magyar hadseregről

Berlinből jelenti a Magyar Távirati Iroda, hogy a Die Deutsche Stimme című hetilap Magyarországnak a bolsevizmus elleni harcával foglalkozó cikkében a többi között ezeket írja:

Az aránylag fiatal magyar hadsereg gondos kiképzése és jó felszerelése a legjobb eredményeket mutatja fel. A vezérkar józan és rövidre fogott jelentései mögött gyakran magyar fegyvertársunk hősi eseményei rejlenek. Páncélos kötéleik, légvédelmi tüzérségük és kerékpárosaik új hírnevet szereztek a magyar hadseregnek, de a régi huszárszázadok is bebizonyították, hogy homokos és mocsaras terepen elpusztíthatatlanok. Bár a magyar csapatok egyáltalában nem kímélték magukat, veszteségeik az elért eredményekhez képest igen csekélyek.

Roosevelt beszéde

Hydeparkból jelenti a Német Távirati Iroda: Roosevelt elnök hétfőn a munkanap alkalmából tartott beszédében kijelentette: »Mindent meg fogunk tenni, ami erőnkön áll, hogy Hitlert és náci erőt megverjünk». Az Amerikai Egyesült Államoknak — folytatta Roosevelt — »teljes mértékben vállalniuk kell azt a szerepet, hogy legyőzzék a vad erőszaknak azokat az erőit, amelyeket Hitler most szabadjára engedett». (MTI)

SZTRÁJKOLNAK A MUNKÁSOK

MOSZKVÁBAN

Néhány moszkvai gyárban a munkások

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Roosevelt a munka napja alkalmából mondott rádióbeszédében nyomatékosan figyelmeztette mindazokat, akik azt hiszik, hogy Hitlert ostromzár alá helyezték vagy pedig megállították. Ez igen veszélyes felfézés volna. Ha a harci cselekmények az egyik napon a látszat szerint kisebb méreteket öltenének, ez csak annak előjele volna, hogy Németország még erősebb ütésre készülődik. Az Egyesült Ál-

lamok szabadságának védelme előbbre való az egyéni érdekeknél. Az Egyesült Államokra kemény és veszélyes feladat vár. A Németország feletti győzelem hosszadalmas és nehéz lehet. (MTI)

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Az Associated Press írja Roosevelt rádióbeszédéről: Az elnök semmivel sem jelezte, mit gondol, amikor kijelentette, hogy »az Amerikai Egyesült Államok mindent meg fognak tenni, ami erejükön áll, hogy Hitlert megverjék». Nem ment seholy messzire, hogy azt mondta volna: az Egyesült Államoknak újból be kell lépniük a háborúba. Annnyiban viszont tovább ment, mint minden korábbi állásfoglalásában, hogy lekötötte az északamerikai Egyesült Államokat amellelt, hogy teljes mértékben vállalja a maga szerepét »a vad erőszak ama erőinek letörésében, amelyeket Hitler szabadjára engedett». (MTI)

—:o:—

Honvédségünk harcai

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az Ukrajnában küzdő szövetséges erők a Dnyeper mentén számos helyen hátrább szorították az ellenséget és újabb fontos pontokat vettek birtokukba. A szovjet csak kisebb felderítő vállalkozásokat hajtott végre. Honvédségünk a harcok során 150 foglyot ejtett, egy kompot és több más vízijárművet zsákmányolt. Légvédelmi tüzérségünk lelőtt egy ellenséges vadászgépet és két bombavetőt.

Német hadijelentés

A vezéri főhadiszállás keddi hadijelentése szerint a keleti arcvonalon tervszerűen folynak a hadműveletek.

A német légierők Charkov vidékén és Moszkvától délnyugatra szovjet vasútvonalakat bombáztak.

A Dnyeperen elsüllyesztettek a németek egy szovjet ágyunaszádot, több ágyunaszádot

pedig súlyosan megrongáltak.

Angliában New Castle kikötőjét és középangliai célpontokat bombáztak eredményesen a német légierők.

Az angol légierő gyöngye egységei berepültek Németország nyugati és északnyugati tartományai fölé. Egy angol gépet lelőtt a légvédelem. (MTI)

Csütörtökön nyílik meg a budapesti őszi vásár és a szovjetfronti zsákmányanyag szenzációs kiállítása

Egyre fokozódó érdeklődéssel várja Budapest és az egész ország közönsége az Őszi Lakberendezési vásár szeptember 3-ji megnyitását. A Vásár 30 ipari szakma nagyszabású kiállítása lesz, több, mint 700 kiállító vesz részt rajta. Ezenfelül óriási eseményt jelent a szovjetfronti hadizsákmányanyag kiállítása, amit az illetékesek a Vásár keretében rendeznek meg. A közönség itt megismerheti majd, hogy honvédeinknek milyen háborús szörnyűségekkel kellett megküzdeniük, s megtudhatja azt is, hogy milyen polgári életszínvonalon él a szovjet lakosság, mik a közszükségle-

ti cikkei. — A tavaszi vásáron a szovjet egy ezer négyzetméteres óriási pavillont foglalt el, a mostani zsákmányanyag kiállítására még nagyobb, 1200 négyzetméteres pavillont kellett építeni. Ráadásul a Vásár is túlnötte a tavalyi kereteket: az Iparcsarnokon és a kis csarnokon kívül egész sorozatát kellett építeni a különböző pavillonoknak, mert csak így tudták az anyagot elhelyezni. — A féláru utazást és egyéb rengeteg kedvezményt nyújtó igazolványt országszerte árusítják. A megnyitás ünnepélyes keretek között csütörtökön szeptember 4-én lesz.

HIREK

Magyar hősök

1914. szeptember 2.

A volt szombathelyi 11. közös huszárezred 3. százada ezen a napon Krisztinopol keleti kijáratánál a Bug-hídját őrizte. Felderítés céljából egy járőrt küldött ki, hogy a közelben fekvő községeket átkutassa. A járőr parancsnoka Káli János szakaszvezető feladata teljesítése közben a tőle mintegy 400 lépésnyire elterülő erdőben kozákokat látott, és gyors lovában bizva a járőrt megállította, egyedül ment az erdő felé, hogy a kozákokat kicsalja s így megállapítsa hányan vannak. Előrevágat tehát, midőn az erdő egy másik részéből 10 kozák ront rá, hogy utját állja. Két tűz közé kerülve, a hozzá legközelebb levő kozákokat egy jól irányzott lövéssel leteríti, de pisztolya a lövés után megakadt és hasznavehetlenné vált. Ekkor kardot ránt és két kozákokat harc képtelenné tesz, de lovát keresztül szurják, ő maga is már 8 lándzsadöféstől vérzik, amikor egy járőr végre segítségére érkezik, aminek láttára a kozákok elmenekültek. A nagy ezüst vitézségi érem jutalmazta bátor tettét.

1916. szeptember 2.

Különösen kiűnt e napon Gulácsi Mátyás volt szegedi 3. honvéd huszárezredbeli tiszt helyettes, mint szakaszparancsnok. Czokanestie mellett tiszték hiányában maga vezette századát támadásra és kemény harc árán az ellenségnek igen erős támpontját el is foglalta. Századát a tulerőben levő ellenség visszavetette ugyan, Gulácsi tiszt helyettes azonban másodsor is támadt és a kérdéses támpontot most már véglegesen elfoglalta. Ezután az ellenség többször megismétlődő támadását nehéz harcban ugyan, de véresen visszaverte és vitézül kitartott mindaddig, amíg erősítések nem érkeztek. Nevezett kiválóan bátor és példás magatartásáért az arany vitézségi érmét kapta.

OTI ügyeletes orvosa: Dr. Szabó Endre, Flórián ucca 8.

Ügyeletes gyógyszerár: „Arany orosz-lán”, Szent Háromság tér.

A gimnázium igazgatója felhívja mindazokat a tanulókat, akiket július hó elején előjegyzésbe vett, hogy azok, ha az intézetben tanulni akarnak, kötelesek beiratkozásra jelentkezni. Az előjegyzés még nem jelenti a beiratkozást.

Születések, halálozások, házasságkötések Zomborban. Született 12 leány és 6 fiú gyermek. Házasságot kötöttek: Vracarics János—Rudics Mária, Vince János—Zsulyevics Julianna, Konc Bálint—Varga Éva

... Kulits Fülöp—Kofits Berta, Deszpits János—Csehovits Valentina, Knillits Antal—Markovics Katalin, Kirschner Jenő—Gorjanac Apolónia. Elhunytak: Torma János 83, Milánovics Imréné 58, Mészáros Lujza 48, Kolarics Emilné 64, Rasztovics István 45, Patrovics Agoston 80, Brkics Iehel 51, Mérő Istvánné 45, Szekulics Vujadin 20, Kalmár Márton 74, Kapsza Pál 40, Igyuski Ignác 63, Masirevics Györgyné 54, Türr Péter 70, Sztojakov Sándor 46 éves és Darvas János 6 hónapos korában.

Névmagyarosítási akció Csantavéren. A községben névmagyarosítási akciót indítottak. Az érdekeltek jelentkezzenek a község házában.

Magyarokanizsa vezetősége. A város élén a következő vezetőség áll: Polgármester dr. Lehel Pál, főjegyző dr. Bata Lukács; tanácsnokok: dr. Józsa Lajos és dr. Nagy Dezső. Tiszti főügyész: dr. Nagy Péter. I. osztályu aljegyzők: dr. Drégelyi József, László, dr. Végh Gyula és dr. Csifáry Gyula. Főmérnök: Mubi Sándor, tiszti főorvos: dr. Geschöpf Emil, állatorvos: Komáromy Árpád, városi házi pénztárnok: Bata Ferenc, házipénztári ellenőr: Losoncz József, I. osztályu fogalmazó: Dénes István Egész Géza és Rekeczky József, adóhivatali alszámvevő: Vinczer Béla és Horváth Béla. Adótisztek: Söregy Viktor, Bicskei Ilés és ifjabb Fényes Endre, főiskolai képesítési gyakornokok: Raffay Kálmán, Nagy Lajos és Vajda József, adóhivatalnoki gyakornok: Harmath Zoltán.

A GOLYÁK ELMEN-TEK. Elhagyták az Alföldet, nálunk sincs már csak pár elkésett madár. Mielőtt elhagyták ezt a földet, ahol hazájuk és meleg fészük van, összejöttek és agyonverték az öregeket és a beteget. Ezeket nem vitték magukkal, mert ugysem bírták volna el a hosszú, fárasztó utat. Számítatlan ilyen kis madártragédia zajlott le az Alföldön, minden határban véres, merev gölyáhullákra bukkan az ember. Az öregek sorsa ez. Lemaradtak, mert nem bírták az iramot, mert nem tudtak a többiekkel tartani. Így van ez a történelemben is, a fiatal, élet erős nemzetek előretörnek, a beteg és gyenge nemzetek lemaradnak és elvesznek.

Megtisztítják Horvátországot a csetnikektől. Zágrábtól jelentik: Horvát lapok jelentik Szarajevóból, hogy Horvátország délkeleti határain befejeződtek az Esadbek tasevics usztasa parancsnok vezetésével indított tisztogatási munkálatok. Horvátországnak ezen a drinamenti határvidékén ugyanis tíz járásban a Szerbiából átszivárgott és a hegyek közé húzódó csetnikbandák hosszú ideig garázdálkodtak. A tisztogatási munkálatok nyolcnapos kemény munkát adtak az usztasa fegyveres osztagainak. A helyenként jelentős számban levő csetnikbandákkal szemben többször valószínű harcra került sor, az usztasáknak azonban sikerült mindenütt fölénybe kerülni és a rendet helyreállítani.

A Kritikus életkorban reggelente éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz régés-régóta bevált kitűnő háziszor, mely rendkívül enyhe hashajtó hatása következtében huzamosabb használatra is igen alkalmas. Kérdezze meg orvosát!

Megszűnt a volt Dunabánsági Kéményseprőmesterek Egyesülete. A délvidéki kéményseprőmesterek értekezletet tartottak Ujvidéken. Az értekezleten részt vett a Magyarországi Kéményseprők Országos Egyesületének elnöke is. Az egyesületi alapszabályok értelmében kimondották az egyesület feloszlását. A tagok ezután az országos egyesületbe tömörülnek.

Helyesírást, gyorsírást, gépirást SZEGEDEN a délvidék legmodernebb szakiskolájában tanuljon. Minden hó elején új tanfolyam nyílik, mely állami vizsgával zárul. Vasuti kedvezményes hávbérlet. Olcsó tandíjak. MAJOR ÁKOS igazgató, SZEGED, Horváth M. u. 3. Ipartestületi székház.

Kvaternik felesége meghalt. Vasárnap délelőtt váratlanul elhunyt Zágrábban Kvaternik Olga asszony, a horvát tábornagyné felesége. Az elhunyt 57 évet élt.

Fejbelötte magát, mert lopással gyanúsították. Breznjak János, a somogy megyei Szántód-fürdő öre revolverrel fejbelötte magát és meghalt. A telepen néhány nappal ezelőtt lopás történt és a csendőrök a lopással Breznjakot gyanúsították. Breznjak az ügyet annyira a szívére vette, hogy emiatt követett el öngyilkosságot.

Feltűnően nagy az orra... Nem létező textilnagykereskedő cég nevében szélhámoskodik az erdélyi városokban Altman Pál 34 éves zsidó kereskedősegéd. A szélhámost országosan körözik. A rádiókörzés szerint Altman 167 cm magas, teltarcu, szőke hajú férfi, akinek feltűnően nagy orra van.

Kivégezték egy tolvajt. Az ungvári törvényszék reggeli ülésén a bírósága augusztus 16-án kötél általi halálra ítélte Ulics Sándor 23 éves rovtomultu péksegédet, aki Szapon az elsőtétítés ideje alatt észszert lopott egy csendőrtől. A bíróság akkor kegyelmi tanácsa alakult át és a kegyelmi kérvényt felterjesztette. Ulics azóta az ungvári fogházban várta sorsának fordulását. Hétfőn érkezett meg a legfelsőbb döntés, amely elutasító volt. Az ítéletet végrehajtották.

Megkezdődött Szegeden a rendőrségi palota építése. Régi óhaj teljesülését tette lehetővé a belügyminisztérium, amikor Szeged várossal folytatott tárgyalások alapján módot talált, hogy-vége Szegeden is felépüljön a rendőrség székháza. A három-

emeletes rendőrségi palota építkezése teljes irammal megkezdődött a Kossuth Lajos sugárút 22. számú hatalmas telken és költéséget kerete meghaladja az egymillió pengőt.

Budapesti vendégszerplőre készül a Zombori Iparos Dalárda. A Zombori Iparos Dalárda november hó első napjaiban Budapestre látogat el, ahol nyilvános hangverseny keretében mutatkozik be a főváros közönségének. A nagyszabású hangversenyre a próbák már megkezdődtek és az egyesület vezetősége ezúton kéri az összes működő tagokat, hogy a próbákon mindenkor teljes számban vegyenek részt. A próbák sorrendje a következő: Hétfőn: szoprán, alt, keddén: tenor I és II. Szerdán: basszus I és II. Csütörtökön: szoprán és alt, pénteken: férfikari összpóba.

Topolyán emlékművet állítanak fel a Hősöknek. Az emlékműre eddig 17.663 pengő gyűlt össze. Az emlékműbizottság a héten összeül.

Közép-Svédországban a hatalmas forgószél többek között egy egész prémfarmot is a levegőbe emelt. A ketrecek a szélvihar elmúltával a farmtól két-három kilométernyi távolságba találtak meg. A nagy károkat okozó forgószél erejére jellemző, hogy egy erdőben 75 méter széles csikban minden fát gyökerestől kitépett.

A londoni »Times« jelenti, hogy az indiai angol posta a papírhiány miatt az eddigieknél kisebbre méretezett bélyegeket fog kiadni. Az indiai bélyegek ugyanis nem zsugorodó különleges papíron készülnek, melyet a postának külföldről kell hoztatnia.

Villámcsapástkutató állomást állítottak fel a szudéavidéki Absroth községben. A község területének geológiai viszonyai olyan vonzóhatást gyakorolnak a légköri elektromosságra, hogy a falucskában alig van ház, melybe a villám már legfeljebb egyszer bele ne csapott volna.

Angoranyulak, törzskönyvezettek nagy gyapjuhozommal állandóan szállíthatók a zombori megbízottam által Mussolini út 22. Bugadzsia Jánosnál, minden nap délelőtt. — **Frankfurter Imre,** angoranyészete, **Bácsalmás**

Étkezőkocsi a német katonavonatokon. A német vasútnak, hogy a szabadságra utazó katonák számára kényelmesebb tegye az utazást, a katonavonatokon »étkezőkocsikat« rendezett be. A gyorsvonati posta kocsiból átalakított konyhakocsikon 700 adag elkészítésére méretezett tűzhelyeken meleg étel. Egy kocsi egy napra számított élelmiszerkészlete 200 kiló friss főzlekből ugyanannyi burgonyából egy kiló leveskivonat-kockákból, 10 kiló husból és 2 kiló liszből stb áll. A katoná-étkezőkocsikban készült étel csak kiegészítésül szolgál és a szabadságos katonák továbbra is megkapják eddigi hideg utavalójukat vagy ennek ellenértékét. Az étkezés teljesen díjmentes.

»Deutsche Zeitung in Ostland« címen a bolsevista uralom alól felszabadult Rigában már új német újság jelenik meg.

STATISZTIKA KÉSZÜL A RÁDIO-ELŐFIZETŐKRŐL. A minisztertanács engedélye alapján a posta az október 1-én nyilvántartott rádió-előfizetők egyéni statisztikai adatokat gyűjt. A postahivatalok szeptember 20-ig küldik szét az előfizetők részére a kérdőlapokat, amelyeket az illetők tartoznak kitölteni. Az előfizetőket az adatok beszolgáltatására udvariasan fel kell szólítani — hívja fel a postai igazgatóság a postahivatalok figyelmét s ha a felszólítások nem járnak eredménnyel, az előfizetőt figyelmeztetni kell, hogy tartózkodása pénzhírséggel büntetendő kihágás. Azokat a postahivatalokat, amelyeknek területén a népesség több, mint 20%-a nem magyar anyanyelvű, tájékoztató nyomtatványokkal is ellátják, hogy a postahivatalok a magyarul nem tudóknak a felvilágosításokat megadhatják. Kitölteni azonban minden esetben a magyar nyelvű statisztikai lapot kell.

mán
kivü
hogy
szab
jond
gálta

teszt
áldoz
Egy
díszn
harap
rohan
ra há
akart
ban u

Er

tet szc
megjel
zentai

jegyző

kara. A

zölte. K

kerrel.

arattak

Párzen

repelte

jes Má

Pesitz

beszéde

osztottá

Jenő, A

Kiss Ká

cher Im

diákok

az aján

A

talembe

után ne

nap ne

meg.

Sz

Töb

denkinel

küldését

megszeg

laki az o

re semm

se után

ez jelent

héz világ

gul, nem

dányt ka

hogy azo

most meg

D. S.,

tartozik

stb. nem

közérde

delkezése

ba, s kérj

felhívását.

„Költ

költő voln

sírást hag

nek sikere

Különben

den esetbe

hogy emia

Ujvidé

ut 101. Az

biztosan fo

irjon és le

het más, m

Darvas Ján

szerkesztős

cig. Most s

Kiváncs

velben. Kü

den kérdés

László

van. Terüle

már nem a

ezelőtt Irjo

írja meg job

cikkét, mert

Erdeklő

mélyesen is

A totális háboru nem kedves a hagyományoknak. Az angol kormány hatályon kívül helyezte azt az évszázados tilalmat, hogy a londoni Hyde-Park tavaiban nem szabad halászni. A tilalom feloldására a londoni élelmiszerellátás nehézségei szolgáltattak okot.

Megölték a disznók a kondást. Szentestől jelentik: Szörnyű szerencsélenség áldozata lett Dezső László 15 éves kondás. Egy farka sertés volt rábizva. Az egyik kan disznó megdühödve ledöntötte lábáról és harapdálni kezdte. A többi disznó is rárohant és a szó szoros értelemben darabokra harapták a lábát. A mentők kórházba akarták szállítani, a szerencsétlen fiú azonban útközben meghalt.

Érettségi est Óbecsén. Az idei érettségi est szombaton tartották meg Óbecsén. Az esten megjelent Gyüre Károly óbecsei, Szabó Zoltán zentai főszolgabíró és Berecz Gyula óbecsei főjegyző, valamint a polgári és gimnázium tanári kara. A vendégeket dr. Balassa Pál elnök üdvözölte Kurin Lajos saját versét szavalta nagy sikerrel. Fejes Márta és Pesitz Incike táncukkal arattak sikert. Cziráky Imre szavalt. Platzné-Párzen Rózi magyar népdalokat adott elő. Szerepeltek még: Páthy Klára, Ádám Valika, Fejes Márta, Karszky Márta, Horváth Julika és Pesitz Irénke. Dr. Balassa Pál ezután hosszabb beszédet intézett az érettségizettekhez, majd kiosztották a könyveket. Könyvet kaptak: Antal Jenő, Ádám Ede, Cabaffy Margit, Fetter Gábor, Kiss Károly, Kurin Lajos, Rácz Attila, Schumacher Imre, ifj. Szabó Zoltán, Urbán Erzsébet. A diákok nevében Urbán Erzsébet köszönte meg az ajándékokat.

A rajnavidéki St. Ingbertben egy fiatalember több adag fagyalt bekebelezése után néhány pohár sört is felhajtott. Másnap reggelre borzalmas kínok között halt meg.

Szerkesztői üzenetek

Többeknek. A tiszteletpéldány küldését mindenkinek beszüntettük. Tiszteletpéldány M. küldését és senki sem kívánhatja, hogy ezt megszegje. Kiadóhivatalunk csak azért, hogy valaki az olvasó közül ingyen lapot olvasson, amire semmi jogcíme sincs. A rendelet megjelenése után száz tiszteletpéldányt szüntettünk be s ez jelentős megtakarítást jelent. Az ilyen nehéz világban, amikor minden nyersanyag drágul, nem kívánhatják senki, hogy tiszteletpéldányt kapjon. Az vallana helyes felfogásra, hogy azok, akik eddig tiszteletpéldányt kaptak, most megrendelnek a lapot.

D. S., Zombor. Nem közöltük, mert nem ránk tartozik többé. A beküldött notíciót, felhívást stb. nem közölhetjük díjtalanul, mert az nem közérdekű dolog. A sajtókamarának külön rendelkezése szól erről. Küldje be kiadóhivatalunkba s kérje, hogy a tarifa szerint tegyék közzé felhívását.

„KÖMÖ” a jelige szerint. Mi nem látjuk, hogy költő volna. Talán próbálkozzék mással, a versírást hagyja abba, ezen a téren ugyem lesznek sikerei. 2. Őszintén megírtuk, amint látja. Különben ezt kérés nélkül is megteesszük minden esetben. A dolog nem olyan természetű, hogy emiatt kétségbe essék.

Ujvidék 25. A Sajtókamara címe: Andrassy ut 101. Az igazgató-főtiszt Gáspár Jenő. Egész biztosan fogadja, de ezért nem kell felutaznia, írjon és levélben kapja a választ, ami nem lehet más, mint amit mi írtunk Önnek tegnap. 2. Darvas János szerkesztő urat a Magyarországi szerkesztőségében találja meg, este fél kilenctig. Most szabadságon van.

Kíváncsi. Erre nem válaszolhatunk csak levélben. Küldjön válaszlevelet és akkor minden kérdésére felelünk.

László K. Iránnak tizenhat millió lakosa van. Területe 1,647,000 négyzetkilométer. Most már nem aktuális. Küldte volna öt-hat nappal ezelőtt írjon másról. Sok az időszerű téma. De írja meg jobban mint a most hozzánk eljuttatott cikket, mert ez bizony gyenge.

Érdeklődő. Megszólítása: Tekintetes Szerkesztőség. Megszólítása: Tekintetes Szerkesztőség. Megszólítása: Tekintetes Szerkesztőség. Megszólítása: Tekintetes Szerkesztőség. Megszólítása: Tekintetes Szerkesztőség.

Az olvasó írja

Rendezni kell a korpaelosztást Zomborban

Háboru van és ez egymagában sok nehézségre kimerítő válasz, de mégis akad probléma, melynek fessegetésében tovább kell menni a hadviseléssel járó elvárt korlátozások és megszigorítások szó nélküli tudomásulvételénél, — mert ez közérdek is, különösen a mai időkben. Tavol minden kritizáló szándéktól, meg kell állapítani, hogy városunkban súlyos korpakérdés lappang, melyet sürgősen meg kell oldani, ezt sokak közvetett magánérdekei is megkövetelik a nemzetgazdálkodás racionális vezetése is megkívánja.

A paraszt uton-utfélén panaszkodik: nem tud korpát kapni. És mindjárt hozzáteszi, hogy pedig van a malmokban, és még sem kaphat. Erről jajgat a gazda, ezt írja a tejes, ezért visít a hizlaló, kinek göbéi megmalacoztak.

Márpedig korpahiányról augusztus és szeptember hónapokban soha még szó nem volt eddig ezen a vidéken. Következézetesen most sem lehet, senki nem is tudna róla, csak éppen mindenki emiatt sópánkodik, uramfia! még a kispolgár is, mert »korpahiány» miatt mintha a tejesek emelnék a tej árát. (Ezt aztán valóban nehéz volna megérteni akkor, amikor a korpa ára tényleg alacsonyabbra van maximálva, mint volt.)

Hogy a probléma mennyire létezik, erről könnyen meg lehet győződni. Hosszú és bonyodalmas az adminisztrációs el-

járás a Mezőgazdák szövetkezeténél a korpaigénylés elintézéséig, — az állatoknak pedig addig is enni kell. Aztán még egy baj van, a sok egy-két tehén, egy-két göbés kis gazda nem is tudja a módját az igénylésnek. Nem, mert a korpa sosem volt azelőtt probléma, még télen és tavaszszal sem, bőven futotta a szlavóniai feleslegekből.

Most pedig béget a marha, visít a malac és a gazda hiába megy a malomba, hiába a kereskedőhöz, korpát nem kap, jólhet recsegnek a raktárak gerendái a felhalmozott zárolt korpa súlya alatt. Nincs, most szó a korpa gyűjtéséről és halmozásáról a paraszt részéről csak a mindennapi szükséglet fedezéséről. És ezt sürgősen el kell intézni, hogy a takarmányozás körül felmerült bajok kiküszöböltesse, s hogy mire a tengeri beérik, legyen mit hizlalni, legyen jó kalóriás szalonna a kenyérhez a katona hátizsákjában, vagy a nap-számos táskájában.

Egyes községekben a korpa kiutalása már simán folyik, s ezt mindenképen nálunk is lehetővé kell tenni. Bármennyire is meg van terhelve az ellátási hivatal a közéleti adminisztrációjával, a korpa utalványozását is sürgősen napirendre kell venni, hogy az állatállomány fenntartása zavart ne szenvedjen, mert ez fontos közérdek.

—o—

Be kell jelenteni a Délvidéken a paprikaőrleményeket

A 189.400/1941. számú földművelésügyi miniszeri rendelet szerint a visszafoglalt délvidéki területen minden fűszerpaprika-őrleményt 14 napon belül a szegedi M. kir. Mezőgazdasági Vegyikísérleti és Paprikakísérleti Állomásnál be kell jelenteni. Ezen paprikák 1941. szeptember 15.-ig szabadon értékesíthetők, de ezeket az Anyaországba ajánlani, vagy szállítani nem szabad! A magyar törvények és rendeletek szerint ugyanis fűszerpaprika-őrlemény 1.-kg-os és ennél nagyobb súlyban csak a magyar állami minisztériummal és állami őlomzárral lezártan kerülhet forgalomba. Minden olyan paprika-őrleményt, amelyen szerb vagy »Horgos» átnyomású magyar mino-

sítőzárjegy van, vagy zárjegy nélkül kerül forgalomba, a vegyikísérleti állomások és az összes hatóságok lefoglalnak és elko-boznak és a szállító ellen kihágási eljárást tesznek folyamatba.

A volt jugoszláv minisztériummal lezárt őrlemények, vagy a »Horgos» feljűnyomással ellátott csomagban lévő paprika-őrlemények csak a visszafoglalt Délvidéken hozhatók forgalomba, azokat az Anyaországban szállítani büntetés terhe mellett tilos.

Az el ne madott ilyen paprika-őrleményeket szeptember 15. után a Magyar Fűszerpaprikát Értékesítő Központi Szövetkezetnek kell fölajánlani beváltásra.

Üzenet a tengerentúlról

Rákóczi sirjáról földet kérnek a newyorki magyarok

Ideát roppant erők mérköznek, hogy megteremtsek az igazság, az egymásrautalt népek kiegyensúlyozott az igényekkel számoló Európáját, az Océánon túl pedig bujtoznak, nyugtalanságot csepegtetnek a lelkekbe, hogy a kivülállókat is belerántás a nagy küzdelembe. Az Océánon túl sokszázezer magyar szorongó szívvel lesi az Ohazából érkező híreket, mint ahogy ezt teszik már évtizedek, elvándorlásuk óta. Most üzenet jött Kassára azoktól a magyaroktól, akiket egy szomorú korszak bűnei sodortak el a magyar szigetről a népek nagy óceánjába. Azoktól jött az üzenet egyszerű levélben, kiknek lába alól a liberáliszmus féktelen mohósága kirántotta a földet s vándorbotot nyomott a markukba, s akiknek a helyét itt a Kárpátok völgyein leereszkedő kazárok foglalták el, hogy a maguk izlése szerint való országot teremthessenek a magyar földeken. A fegyverek zajában bámulatos gyorsasággal, mindössze tizenhárom nap alatt ért ide magyar földre ez a levél. Öreg, 86 éves ember küldte, aki Rozsnyóról negyvenöt

eszendeje indult el a bizonytalanság felé s talán utolsó is az a kívánsága, melynek teljesítését kéri a hazai rög emlékét ma is mélyen belül hordó messzeszakadt magyar. Belits Pál csak azt szeretné, hogy Rákóczi sirjának földjéből néhány por szem juthasson ravatalára és sorstársainak sirjára, akikkel Newyorkban együtt gödök érettek, kiknek az a feladat jutott, hogy a XX. század hordáival szemben védelmez zük meg a magunk házatáját és rajta keresztül, talán mindennap elbucsuzik egy magyar élettől s az idegen föld terhet akarja megkönnyíteni, amikor a Fejedelem sirjának megszentelt földjéből kér néhány marékralvót. És Belits Pál üzenetéből, kéréséből tanulhatnak azok is, akik nem tudják azt, mi a hazai rög. Tanulhatnak azok is, akiknek egyik célja a háboruval az, hogy Rákóczi koporsója körül újra megszünjön a magyar élet. Nem kétséges, hogy a hazatekintő öreg magyar kívánság teljesedésbe megy s Kassa városa eljuttat Newyorkba néhány rögöt a Fejedelem sirboltjából.

Japán őrt áll

Ugy kezdődik most is, ahogyan ilyen alkalommal rendszerint történni szokott. Egy kis elégedetlenség az egyik részről, mely a megelégedettség hiányának érzését váltja ki a másik részen is, érzékenykedések, melyek mögött látszólag nem rejlenek mélyebben járó okok, itt is, ott is és

egyszerre csak arra ébred a világ, hogy államok, melyek eddig békeségben éltek egymással, megszakítják a diplomáciai viszonyt és ettől már csak egy lépés, hogy a tényleges ellenségeskedések is megkezdődjenek.

Kína és Japán között évek óta folyik a háboru. Nem elszigetelt határcsüszkés teszik változatossá az életet a Távolkeleten, hanem szabályszerű háboru folyik a kicsiny Japán és a kiterjedésre hatalmas Kína között. Kinába csaknem beférne egész Európa területe, Japán viszont a nagy világtérképen olyan kis szinifolt, mint Törökország. Negyedszázad előtt azonban még aránytalanul kisebb volt, mint akkori ellenfele, az óriási cári orosz birodalom és Vladivosztoktól Csuzimáig mégis a kicsi Japán győzött a nagy Oroszország fölött. Japán hatalma azóta csak növekedett. A kis sárga emberkék mindenütt járták a Földet a Csendes óceántól az Atlanti óceánig, Tokiótól Londonig és Sidneytől Washingtonig. Mindenütt ott voltak és mindenütt megfigyeltek mindent, okultak és tanulnak és tapasztalataikat otthon érvényesítették Nippon érdekében. Ebben a nagy tanulási készségükben, határtalan ambíciójukban, mindent felülmúló hazaszeretetükben és a világ szinte páratlan áldozatosságukban rejlik nagy erejük.

Japán távol esik tőlünk, az elmúlt világháboruban a nyugati ántánt szövetségese volt, de az európai harcokban való részvétele inkább csak jelképes volt.

Ma Japán is a tengelyhatalmak oldalán van és a háromhatalmi egyezményt aláíró nagyhatalmak egyike, ezzel természetesen közelebb került érdeklődési körünkhöz is. Ez az érdeklődés fokozódott, amikor Japán nemrégiben — Matsuoka volt japán külügyminiszter európai látogatása során — Moszkvában megemlékezési szerződést kötött a Szovjettel. Akkor történt az, amikor még Németország és Szovjetország között — ha nem is szövetségi — baráti viszony állott fenn. A bolsevistaellenes háboru kitörésével változott a helyzet Japán részére is, de ez a változás külsőleg csak abban jutott eddig kifejezésre, hogy Matsuoka japán külügyminiszter kivált a tokiói kormányból.

Azóta történt más is.

Japán és Indokína, vagy ahogyan nevezni szokták, Francia India között nagyfontosságú megállapodás jött létre, mely a szokásos szövetségkötéseknél is többet jelent. Tudni kell, hogy Francia India az angolok birtokában lévő India és a szintén angolbarát Kína között bekelten fekszik. A tenger felől a Japán és a tengelyhatalmak irányában nem barátságos Holland India és az amerikai fennhatóság alatt álló Fülöp szigetek, továbbá az angol Ausztrália ölelik körül.

Francia-India és Holland-India is inkább tartozik a japán élettérhez, mint bármelyik már európai nagyhatalom érdekszférájába. Mivel Anglia Amerikával együtt kinyújtotta csápjait Holland-India és Indokína felé is, csak természetes, hogy Japán igyekezett érdekeit és jogait biztosítani az angolszász bekerítési tervekkel szemben. Így azután megállapodás jött létre Tokió és Párizs között, mely katonai együttműködést ír elő arra az esetre, ha Indokínát bárholnan veszély fenyegetné.

Az angolszász bekerítési politika tehát itt is csődöt mondott.

Japán áttörte a számára kovácsolt gyűrűt és olyan pozíciókat szerzett meg, melyek esetleges fegyveres konfliktus esetén óriási előnyt biztosítanak számára. Távolesó eseménynek tűnhetik számunkra, melynek nincsen jövőnkre sem mi jelentősége. Azonban nem így van. Látjuk, hogy a nagy harc, melynek még nem jutottunk el döntő szakaszához, nem egy előre megállapítható részén a világnak dől el.

Ahogy Párizs elfoglalása nem vetett véget a háborúnak, úgy számolni kell, hogy Kiev, vagy Moszkva vagy Petrográd elfoglalása sem egyértelmű vagy a nagy birok befejezésével.

Az egyes államok érdekkörén kívül vannak nagy világérdekek is, melyeknek egyik lánca szeme Japán és Amerika szembenállása.

Japán biztosítékokat szerzett, ha arra kényszerítenék, hogy fegyverekre bizza a döntést. Ezek a biztosítékok adott esetben az orosz szovjet ellen is szólnak.

Harci gép és az ember

A haditudósítások nap-nap után hirt adnak az óriási páncélos kötelékek példátlan arányu harcairól. Mozgó acélvárak százai és ezrei néznek egymással farkasszemet és indulnak egymás ellen halálos párbajra.

Azt tartják, hogy a ma háboruja a gépek háboruja. De akik ezt szószerint, tehát tévesen értelmezik, azok a gépek alkalmazásától olyan eredményeket várnak, mint azok az orosz hadvezérek, akik úgy vélekedtek, hogyha a harcok pokoli zürzavarában mindent a legyőzhetetlennek vélt harci gépekre bizznak, akkor nemcsak megtakaríthatják a legdrágább anyagot: az embert, de az acél és a gép tömege minden bizonnyal le is fogja győzni az ellenfelet.

Mikor azután a pusztító csaták nyomán az orosz harci gépek százainak és ezreinek roncsai tehetetlenül füstölögtek az országutak árkaiban, akkor — de már későn — rájöttek, hogy

a harci gépek — bármily félelmetesek csak kiegészítői lehetnek az erőslelkű, bátor katonának egyénijének.

A most szemünk láttára lefolyó háboru bebizonyítja, hogy elég néhány kemény kezű harcos ahhoz, hogy örökre elnémitassák a legújabb háboruk e nagy acélszörnyeit, csak helyen legyen a szívük. Ez tehát méltán gondolkodóba ejthet mindenkiket, hogy vajon mit is ér a technikailag irigylésreméltóan felszerelt hadsereg, ha katonáinak fegyvertfogó keze a döntő pillanatban megremeg és teljesen a lélek nélküli gépre bizza a saját s ezzel együtt a csata sorsát is.

A gép és haditechnika szükséges, de még nem minden.

Jelenthet megnyugvást, jelentheti az erő iránti bizalmat, reményt, sőt kezdeti sikert is, de egymagában nem jelenti feltétlenül a sikert és a győzelmet. Egyes háborús felek annyira belevivték a köztudatba a gép és acél legyőzhetetlen erejének hírét, hogy lassan háttérbe szorulnak a lelki tényezők és alig maradt meg más, mint a nyers erő. Az a nép, melyet történelme nem kényszerített folytonos szabadságharcra s így nem edződött meg az állandó harcok közepette, az szívesen bizza csatája sorsát a nyers erőre. Ő csak ennek árnyékában szeretne biztonságban haladni az áhított győzelem felé. Ez esetben az eredmény hogyan is lehetne más, mint amit látunk: a nehéz harci gépek örökre elnémitott tetemei amelyek történelmi értékmerőik lesznek kaonái hiányos erényeinek.

Mi magyarok tudjuk, hogy dacára a gépek korszakának — vétkes könnynyelműség volna kizárólag a mindenható gépek háborújáról beszélni, mert ebben minden időben döntően fog öleszólni a gépeket vezető katonák veleszületett harci készsége és vállalkozó kedve is.

Ezt már 1939 januárjában tudtuk, amikor a Munkácsnál felvonult ellenséges páncélos csapatok váratlan támadásával csak néhány fiatal magyar honvéd állott szembe az ország út közepén és nem hátráltak meg az egyetlen lötlén küzdelemben, hanem hősi, ejszánt lélekkel fogadták a halálos párbajt. Az eredményt mindnyájan tudjuk: a néhány bátor lelkű magyar honvéd legyőzte az elbizakodott, lélek nélküli gépeket. Azzal a magyar

Ugy kezdődik most is, ahogyan már számtalan esetben kezdődött. Ezt az első lépést bizonyára követni fogják. Hogy ki teszi meg a következő lépést, ma még nem lehet tudni, de hogy a döntő lépés irányítása a háromhatalmi egyezményhez csatlakozott államok kezében van, ehhez kétség nem fér. Németország és európai szövetségesei számára már érlelődik a döntés a keleti harctéren. Japán kivont karddal őrt áll. Hogy ez a kard mikor sujt le az ellenfélre, a legközelebbi jövő titka.

virtussal, amely már a jimanovai huszár kezében félelmetes fegyverre emelte az eltözében félelmetes fegyverre emelte az eltözösomogyi baka kezében pedig az egyszerű zsebkest is. A gépek ott félelmetesek valóban, ahol csak kiegészítő részei a harcok küzdelmeinek, de nem ott, ahol tőlük és csak tőlük várják a döntő sikereket. A harci gépek csak akkor lehetnek igazán félelmetes fegyverek, ha a vele küzdő katonának a harcok nehéz óráiban megosztja velük harcos és bátor lelkét. De amíg egy háborút viselő fél hősiessége csak az iskolakönyvekben, a falragaszokon, az újságok irányított cikkeiben és a propagandában található fel, de hiányzik az a harcoló katonának a lelkéből és így nem jut el a harci gépek zárt belsejébe, addig az ugynevezett »félelmes« gépek nem okoznak különösebb gondot a bátor ellenfélnek.

Tudjuk, hogy már az ókorban is alkalmazták harci gépeket, pl. a faltörőket. Ezek az egyszerű gépek a mai napig a nehéz harckocsik, mai mozgó acélvárak és a halálos biztossággal romboló Stukákig fejlődtek alatt is változatlanul megmaradt az, te. Egy tényező azonban a hosszú évezredek hogy a csaták sorsát végeredményben mindig a harci gépekkel együtt dolgozó katonaszívek döntik el.

Az orosz rónák végtelen országutjain heverő orosz tankok ezrei ismét és talán örökre beigazolják, hogy a harckocsik bátor embereit lélek nélkül semmivel sem többek, mint: félelmetes játékszerek.

A harcban tehát a gép és az ember kiegészítik egymást. De amíg a bolsevista katonát géppuskája mellé a földbe kell ásnia, hogy így kényszerítsék kitartásra, addig a magyar pilóta az orosz vonalak mögött száll le az ellenséges földre, hogy az ejtőernyővel megmenekült bajtársát megmentse a fogság bajutástól. Így viszonylik egymáshoz a gép és az ember szerepe odaát és itthon, a mi honvédeink között.

A délvidéki orvosi kamarai felvételi bizottságok

A belügyminiszter a visszafoglalt délvidéki területen az orvosi kamarai tagok felvétele céljából szervezett újvidéki felvételi bizottság elnökévé dr. Sántha György orvos, szabadkai lakost tagjaivá, dr. Rill Antal orvos zombori, dr. Szalontay Zoltán orvos újvidéki, dr. Tessényi Béla orvos ujverbázi és dr. Vigh Ágoston orvos zentai lakost, a csáktornyai felvételi bizottság elnökévé dr. Brodnyák Imre orvos csáktornyai lakost, tagjaivá dr. Bujanich Sándor orvos csáktornyai, dr. Hajdinyák József orvos lendvavásárhelyi, dr. Kovács István orvos csáktornyai és dr. Saruga Rudolf orvos belatini lakost kinevezte.

DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő Muhl János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csíhás

Benő uca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén

Délv
ban
tek.
meg.
:03.
1 Pa
mell:
3:32.

Az
S
S
C
O
N
D

rület
csa,
Kisku
Zomb
SAK

Cs
Vezett
heng

Ki
(1:0). B
közés.

Top
NB II
polya
Rind
lédi
te. Sz

A „DE

IRT

Ebbe
ugvebár
valamenn
meg a te
Ha bünc
zatok és
sem gond
hetik, ho
nekülhet
épek és s
hatott-e
külésre.
lett volna
éles meg
söt rábesz
rány kere
Bréageacr
szen meg
két holttes
neki. Guil
Loubeaux
col minde
hagvion h
beleütköz
ról.

Egy ó
dön keresz
vel legelk
nak a keze
Ekkor
lépek én
Fellepek é
sollyal. Ide
üldözött ár
sen látó te
Ez Limézy
rendbe jön.
mek eng
dráma der
Raoul
liehez és az

— Miér
log már mi
meghailik
Nem emelsz
szony szab
a megoldás
tedet és az

SPORT

Zombori uszók nagy sikere Pécsen

Vasárnap Pécsen rendezték meg a Délvidék uszómérkőzését. A Délvidék csapatában a visszatért területek versenyzői szerepeltek. A pontversenyt a bécsi válogatott nyerte meg. Eredmények: 100 m gyors: 1. Papp, Pécs 1:03.8, 2. Vukicsevics Dél 1:10.4. 400 m gyors: 1. Papp Pécs 5:37.6, 2. Novák Dél 5:41. 200 m mell: 1. Gyöngyösi Dél 3:18.8, 2. Honti Pécs 3:32.2. 100 m hát: 1. Latoncics Pécs 1:27.2, 2.

Füzessi Pécs 1:38., 4×200 m gyorsváltó: 1. Pécs 11:22.6, 2. Dél 12:43.8. A vízilabdamerkőzést a pécsi csapat 4:1 (2:1) arányban nyerte meg. Kiegészítő számok: 50 m leány gyors: 1. Horváth Pécs 47. 50 m leány mell: 1. Sass Pécs 53.6. 50 m gyermek gyors: 1. Sesevics Dél 36, 50 m gyermek mell: 1. Vécsei Pécs 40.2. 4×50 gyermek gyorsváltó: 1. Pécs 2:36 mp.

SPORTHIREK

Az új kezdési időpontok a következők:

Szeptember 1—15: 4 óra 30 perc.
Szeptember 15—30: 4 óra.
Október 1—15: 3 óra 30 perc.
Október 16—31: 3 óra.
November 1—30: 2 óra 30 perc.
December 1—31: 2 óra.

A szabadkai elsőosztályú bajnoki körlet vasárnapi programja: MÁV—Kajócsa. Jánoshalma—kiskunhalasi MOVE, Kiskunhalasi AC—Bácsalmás, SzAFC—Zomb. TK, B. TISE—Csant. AK, SZMT6—SZAK, Bajmoki AK—Soltvadkert.

Csantavér: CsAK—Szabadkai MTE 6:0 (3:0). Vezette: Misák. 500 néző. A CsAK jó volt és hengerelt.

Kishegyes: Szabadkai VAK II—Bocskai 2:2 (1:0). Barátságos. Vezette: Priboj. Izgalmas mérkőzés. Góllövő: Nemere (2), illetve Mészáros (2).

Topolyai SC—Ceglédi »Move« 4:1 (3:1) NB III mérkőzés. Játékvezető: Szabó. Topolya megérdemelten nyerte a mérkőzést Rind (2) Lőrinc és Kalmár góljaival. A ceglédi becsületgőlját a középcsatár szerezte. Szabó kifogástalanul vezette a mérkő-

Bécs: Az első bajnoki forduló eredményei: Ausztria—Wacker 6:0, Rapid—Post. SV 3:1, Vienna—Sturm-Grác 1:0, Admira—FC Wien 0:0, WSC—FAC 4:3.

Zágráb: Concordia—Gradjanski 2:2 (1:1) Horvát Kupa döntő.

Kiskunhalas: K. MOVE—KAC 2:2 (1:1). Vezette: Rozsnyai. A helyi rangadó nagyiramu izgalmas játék után igazságos eredménnyel végződött. Góllövők: Goór Malomházi illetve Keresztes Korkos. Jó: Goór Josvai, Malomházi, illetve Virág, Szabó II. Keresztes KAC II—K. MOVE II 4:3 (2:2). Bar. Vezette: Szabó-Garbai. Gyenge játék.

A szerb bajnokságokat vasárnap rendezték Belgrádban. 100 m. 1. Kling 11.5. 200 m. 1. Kling 24.2. 400 m. 1. Lukács 53.2. 800 m. 1. Medakovics 2:09.5. 1500 m. 1. Fischbah 4:26. 5000 m. 1. Fischbah 17:34.3. 10.000: 1. Tomics 38:44. 110-es gát 1. Medakovics 17.6. 4×100 m. 1. BSK 47.4 Magas: 1. Zsivkovic 163. Távol: 1. Zsivkovic 679.

Szigeti Lajos kitüntetés. Szigeti Lajos, sokszoros ökölvívó bajnokunkat még többszörös válogatott versenyzőnként, kö-

zepsúlyu Európa-bajnokot stb. sportteljesítményeinek elismeréseképpen a kormányzó Toldi Miklós ezüst érdeméremmel tüntette ki. Szinte példátlanul hosszú és sikeresen gazdag sportpályafutásával, mindig mintaszerű sportszerű viselkedésével Szigeti megérdemelten jutott ehhez a magas kitüntetéshez. Sok sikert, sok dicsőséget szerzett a magyar ökölvívó sportnak. Kitüntetésének hírét az ökölvívó sport tár sadalma osztatlan örömmel fogadta.

A kubai Moreyont a jövőben az MÖSz csak vele egyenrangú ellenfél ellen engedni szorítóba lépni. Ilyen ellenfél azonban egyelőre csak külföldön található.

Három délvidéki egyesület — az ujvidéki Bácska BC, a zombori ZMTE és a szabadkai SzVAK — belép a MÖSz taggyesületei sorába.

Az országos ifjúsági bajnokság döntő mérkőzéseit hétfőn este sorsolta ki Tamásy István dr. egyesbíró: Szeptember 7: MÁVAG—Cs. MOVE, Újszegedi TC—Nyiregyházi TVE. Szeptember 8: A győztesek játszanak a bajnoki címért és a vesztesek a harmadik helyért. Valamennyi mérkőzés Budapesten lesz a pályát szerdán je lölik ki.

BECSÜLETES MEGTALÁLÓ

Rendőr a betörőhöz: Mjt babrált ott a zárral?

Betörő: Oh, biztos ur, az előbb találtam itt egy kapukulcsot és most kipróbálom, melyik házhoz illik, hogy visszaadhassam a tulajdonosának.

JÓ BARÁTNÓK

— Ha akarom, minden ujjamra kapok egy férfit.

— Csak az egész kezedre nem pályázik egy sem.

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE

A TÖLDÖZEMŰ HŐLEV

IRTA: MAURICE LEBLANC

FORDITOTTA: KÁLLAY MIKLÓS

A ZULUDZEMŰ HŐLEV

(42)

Ebben a végső ténnyekben megegyezünk ugyebár Marescal. Kezdetben ottan tévedtünk valamennyien, hogy a látszat szerint itéltük meg a tényeket, egyébként egészen logikusan. Ha bűncselekmény történt, a halottak az áldozatok és a menekülők a bűnösök. Arra senki sem gondol, hogy az ellenkezője is megtörténhetik, hogy a támadókat ölik meg, s hogy elmenekülhetnek azok is, akiket megtámadtak, ha ezek és sértetlenek maradtak. És vajon gondolatolta-e Guillaume tüstént egyébre, mint menekülésre. Ha Guillaume vár, vége. Csöppet sem lett volna nyére, ha vállatára fogják és előléte és megvilágításba kerül. Nem habozik tehát, sőt rábeszéli utitársát is rámutatva, milyen botrány kerekedik az esetből, botrány rá és botrány Brégeacra nézve. A leány, akinek elméjét egészen megrázták a rettenetes események, a két holttest látása, tehetetlenül engedelmessé válik. Guillaume erőszakkal ráadja a fiatalabbik Loubeaux zubbonyát és álarcát. Magával hurcol minden utitársát, hogy semmi nyomot ne hagyjon hátra. Így rohannak végig a foltoson, beletűnnek a kalauzba és leugranak a vonatról.

Egy óra múlva rémületes hajsza után az erdőn keresztül elfogják Aureliet, bezárják s mivel legelkeseredettebb ellenségének, Marescalnak a kezébe kerül, menthetlenül veszve van. Ekkor jön azonban a színpadi fordulat. Fel-lepek én... Fellepek én — ismételte Raoul elégedett mosollyal. Ideje is volt. Legalább akadt védője az üldözött ártatlanságnak. Szilárd akaraterő, élesen látó tekintet két segítő kéz és nemes szív. Ez Limezy báró. Mihelyt ő megjelenik, minden lendbe jön. Az események mint szőfőgádó gyermek engedelmessékednek neki s a szörnű váma derűsen mulatságosan végződik.

Raoul végigsétált a termen, lehajolt Aureliehez és azt mondta neki:

— Miért sir Aurelie, hiszen ez a sok rut dolog már mind véget ért, sőt Marescal maga is meghalt ártatlansága előtt. Ugye- Rodolphe. Nem emelsz elénk semmiféle akadályt, a kisasszony szabad? Ugy-e el vagy ragadtatva ettől a megoldástól, mely kielégíti az igazságérzetet és az udvariasságot is? Jöjjön Aurelie.

A lány féltékeny indult meg, mert érezte, hogy a csata még nincs megnyerve. És csakugyan, az ajtóban Marescal kérehtetlenül utjukat állta. Brégeac is csatlakozott hozzá. A két férfi összefogott a győzelmes vetélytárs ellen...

A JÁTÉK VÉRRE MEGY...

Raoul közelebb lépett és figyelembe sem véve Brégeacot és békülékeny hangon mondta a biztosnak:

— Az élet nagyon bonyolultnak látszik, mert soha nem látjuk, csak töredékekben, váratlan felvillanásokban. Így van ez ezzel a gyorsvonati esettel is. Az egész kuszált, mint egy ponyvaregény. A tények vakon robbannak ki véletlenül, mint a petárdák, amelyek nem abban a rendben sülték el, amelyekben elhelyezték őket. De ha egy világos szellem rendet teremt közöttük, minden azonnal logikus, egyszerű, összehangzó és természetes lesz, akár egy lap a történelemből. Ezt a lapot olvastam én föl neked, Marescal. Mert tisztán áll előttem az egész kaland, tudod, hogy Aurelie d'Asteux ártatlan. Engedd hát, hadd menjem innen.

Marescal vállat vont:

— Nem.

— Ne makacskodj, Marescal. Látod, hogy már nem tréfálok. Egyszerűen csak arra kérlek, ismérd be tévedésedet.

— Tévedésemet?

— Természetesen, hiszen a kisasszony nem ölt, nem volt a gyilkosok cinkosa, hanem áldozata.

A biztos gunyos nevetéssel mondta:

— Ha nem ölt, miért menekült el? Guillaume menekülését megértem. De a kisasszony? Mit nyerhetett ő. És miért hallgatott azóta. Ez a hallgatás részéről...

— Pompás, Marescal, — helyeselte Raoul.

— A megiegyzés komoly. Magamat is gyakran zavarba hozott ez a hallgatás. És csak itt ebben a házban tudtam megoldani a problémát. Bocsásd meg nekem a kisasszony, hogy betegsége alatt kikutattam a fiókjait. Meg kellett tennem. Marescal, olvasd csak el ezt a mondatot az ut-

sítások közt, melyeket haldokló anyja hagyott rá s amelyek csak Brégeacra vonatkozhatnak: „Aurelie, bármi történjék és akár hogy viselkedik is mostohaapád veled szemben, ne vádold soha! Védeld meg még ha neked kellene is szenvedned miatta: én a nevével viseltem.

Marescal tiltakozott:

— Hiszen nem ismerte Brégeac bűnét. És honnan tudta, hogy ez a bűn összefüggésben van az expresszen történt támadással. Brégeac nevével tehát nem lehet belekeverni a dologba.

— De tudta.

— Kitől tudta?

— Jodottól.

— Mi bizonyítja ezt?

— Azok a bizalmas közlések, amelyeket Guillaume anyja, özvegy Ancivelné tett nekem Párizsban s akit busásan megfizettem azért a nyilatkozatért, amelyben leirta mindazt, amit a multról és a jelenről tudott. A fia elmondta neki, hogy a vasuti fülkében, szemben a kisasszonnyal, a két halott mellett, letépett álarccal, Jodot öklét az ég felé rázva megesküdt:

— Ha csak egy szót szólna az esetről Aurelie, ha kitalálod eiteni a nevemet és letartóztatnak, én majd napvilágra hozom a régi bűnt. Brégeac ölte meg nagyapádat, Etienne d'Asteux.

— Ez a fenyegetés, melyet különben Jodot Nizzában is megismételt, zavarta meg annyira Aurelie d'Asteuxt s kényszerítette hallgatásra. A pontos igazságot mondtam, kisasszony?

— A pontos igazságot, — suttogetta Aurelie.

— Szóval a vádolt hallgatása is ártatlansága mellett szól. Másodszer kérlek hát Marescal, bocsásd utjára.

— Nem, — mondta Marescal és dobbantott a lábával.

— Miért?

Marescal dühe hirtelen kilobbant.

— Mert bosszút akarok állni. Mert botrányt akarok. Azt akarom, hogy tudjanak meg mindent: Aurelie szökését Guillaume-mal. A letartóztatást, Brégeac bűnét. Azt akarom, hogy szegyen, becstelenség érje. Hogy fizessen. És hogy adtad nekem a még hiányzó pontos területeket. Most aztán igazán a kezemben van Brégeac és a kicsike, jobban mint hinnéd... És Jodott és Ancivel és az egész banda. Egyik se menekülhet.

Marescal tájékozott dühében. Raoul felszedte az asztalról a palackból kihuzott papírszelet darabkáit, melyen ez állt: Marescal tökfilkó és átvujította a rendőrbiztosnak.

Lenn csöngettek. Philippe volt az embereivel. Csak ők lehettek.

Marescal megdörzsölte a kezét és föllégett.

(Folytatása következik).

Dolgozik a Zöldkereszt, gyógyul a magyar falu

A zöldkeresztes védőnképzés

A zöldkeresztes védőnképzés ismert alakja a falu és a város társadalmának. Ott van az egészségház tanácsadójában, szerető megértéssel fogadja a kicsiket és a gyokat. Ismeri védenőit, referál az orvosnak, tudja kinek mi kell, mire van szüksége. Hol van új élet erőben, kis palánta fejlődésben. Ott látjuk az iskolában, amint mesélve tanítja a tisztaságra, rendre, egészség megvédésére a fiúk és leányok seregét. Részt vesz a család örömeiben, de bajában is. Segít a betegek ágya körül, csecsemőtápszert készít a konyhán, pólyázni és fürdetni tanít. Mindig és mindenütt ott van, ahol szükség van rá. Az egészség gondolatának apostola, a bajbanlévők jó barátja.

Az egész szociális fejlődés lapja az embervédelem. Ennek alapja pedig az általános egészségvédelem és sarkalatos irányelve a prevenció. Ez megtanítja az embereket arra, hogy miképpen gondolkodjanak, éljenek, cselekedjenek, hogy maguk és gyermekeik egészségét, testük és lelkük helyes fejlődését biztosíthassák.

Az eddigi munka eredményeiből a példák egész sorozatát hozhatnók fel, hogy milyen nagy bajoknak lehet elejét venni oktatással, tanítással és neveléssel. Mert borzalmas pusztítást idézhet elő a tudatlanság, a babona és a rossz szokás.

Nagyon nehéz küzdelme van, különösen az elhagyatottabb vidékeken, az évszázadokon meggyökerezett babonák ellen az egészségügy hivatásos munkásainak: az orvosnak és a védőnkének. Nehéz a preventív egészségmunkás helyzete azért is, mert nemcsak magával a néppel kell küzdenie, hanem sok esetben a nép vezetőinél kell kezdenie a küzdelmet, őket kell elsősorban meggyőznie arról, hogy ez a munka fontos, nem hiábavaló és hogy érdemes ezzel törődni és ezt kiépitni. Hogy mindez keresztülvihető legyen, olyan egész és képzett emberekre van szükség, akik átérzve az eszme fontosságát, hivatásérzetből, egész szívvel, egész lélekkel vállalkoznak erre a feladatra.

Magyarországon 1912-ben létesültek a székesfővárosban a tudóbeteggondozó intézetek. Az iskolaorvosi szolgálatot 1913-ban vezették be a fővárosi iskolákban, iskolánövérket azonban csak a világháború után alkalmazták.

Anyai- és csecsemővédelemmel rendszeresen 1916. óta foglalkoznak. A szervezett munkát a Stefánia Szövetség indította meg. 1926-ban újabb arcvonalon indult meg az egészségvédelmi munka az országban és pedig a legkisebb egységekben a falvakban. A védelem egyúttal új irányt is kapott, amely nem oszlik szét szakokra, hanem mindenre kiterjed, s ezért általános egészségvédelemnek nevezik. Ez az új irány tette szükségessé megfelelő védőnképzést is.

Lássuk most a védőnképző iskolák eredetét. Az első iskola az 1921-ben néhai Csiky professzor kezdeményezésére Debrecenben a btklinikaival kapcsolatban felállított első állami ápolónő iskolából 1927-ben a Rockefeller alapítvány anyagi támogatásával fejlődött ki. Az első általános egészségügyi védőnképzési tanfolyamot 1926-28. évben tartották. A vizsgát öten tették le és nyertek egészségügyi védőnképzési oklevelet.

A magyar vöröskereszt egyesület 1926-27. évben rendezett egy körülbelül hat hónapos általános védőnképzési tanfolyamot, amelyen tizennégyen vettek részt. A tanfolyamra csak végzett vöröskeresztes ápolónőket vettek fel.

A Stefánia Szövetség 1927-28. évben foglalkozott általános egészségügyi védőnképzéssel. E tanfolyamra 15 növendéket vettek fel. A tanfolyam kilenc hónapig tartott.

A m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet felállításáról rendelkező 1925:31 t. c. az intézet feladatai közé sorozza az egegészségügyi személyzet kiképzésében való részvételt is. Hogy ennek megfelelhessen, a Rockefeller alapítvány és az állam által e célra adot tőkintézes összegből felépült Budapesten az első ápolónő- és védőnképző intézet.

Ez 1930-ban kezdte meg működését és az első védőnképzés 1933-ban kapták meg oklevelüket.

A védőnképzés tulajdonképpen két főreszből áll: ápolónői és védőnképzésből. Ennek megfelelően az oklevél is kettős: védőnképzési és ápolónői. Mindkét szak ismét két-két részre tagozódik és pedig

A 2.000 éves hadiposta

Már az ókorban is megtaláljuk a hadi hírszolgálat kezdetleges formáját: Marathónból futár vitte Athénbe a győzelmi hírt. Már ebben az időben is, még inkább azonban később a római uralom ideje nagyon elterjedtek voltak a viasz táblák, amelyeket gyorsfutárok jutattak rendeltetési helyükre. Ez akkor már fontos táboriposta be rendezésnek számított.

I. MAXIMILIÁN CSÁSZÁR A TÁBORIPOSTA MEGTEREMTŐJE

A középkorban himnőkök járták körül az országot és közvetítették a fontos híreket. I. Maximilián császár 1496-ban hiteles történelmi adatok tanúsága szerint az itáliai Sondrio és Németország között rendszeres tábori postaforgalmat állított fel. Ez a be rendezés nem maradt egyedülálló. A poroszoknál és az osztrákoknál a 18. században a sok hadjárat miatt nagymértékben tovább fejlődött.

A porosz hadseregénél I. Frigyes Vilmos állította fel a táboripostát. A hétéves és később a napoleoni háborúban szabályszerűen beosztott postahivatalnokok látták el ezt a munkát. A német-francia háború hatalmas fejlődést mutatott fel a világháborúban pedig már óriási teljesítményekről beszélhetünk. A német táboriposta, amely 740 központtal és több mint 13.000 hivatalnokkal rendelkezett, a frontról 11 milliárd megfordítva pedig 18 milliárd küldeményt kézbesített.

Három nappal a lengyel hadjárat megkezdése után a német táboriposta ebben a háborúban is megkezdte áldásos működését. A teljesítmény szemléltetésére említsük csak meg 1940 decemberének forgalmát: 66 millió csomagot és 240 millió levelet, levelezőlapot juttattak a katonák kezébe. Ez a harcoló csapatok és az otthon közötti állandó kapcsolat az, amely a német népből gond és nehézségen át minden körülmények között ébren tartja a közösség gondolatát.

A MODERN TECHNIKA MINT SEGÍTŐESZKÖZ

Nem minden katonára képes önmaga írni: sebesülteknek gyakran bajtársaikat és a Vöröskeresztes nővéreket kell megkérniük, hogy ők vessék papírra otthonnak szánt gondolataikat. Ezek a katonák azonban nagy vágyat éreznek, hogy a házával személyes kapcsolatba léphessenek.

elméleti és gyakorlati kiképzésre. A két és fél éves tanfolyamot a növendékek az ápolónői elmélettel kezdik meg, amelynek során megismerkednek az orvostudomány alapjait képező tárgyakkal. Az ápolónői gyakorlat különböző kórházi osztályokon végzik. A védőnképzési tanulmányok ideje alatt a növendékeknek általános egészségügyi és szociológiai tárgyakat hallgatnak. Utána részben városi, részben falusi egészségvédelmi szolgálatoknál gyakorlatot folytatnak.

Tanfolyamukat képesítővizsgálattal fejezik be, amelynek tárgyai: közegészség-tan, ápolástan és védőnképzési módszertan. A képesítővizsgabizottságban a belügyminiszter és kultuszminiszter is képviselteti magát.

A sikeresen letett képesítővizsga alapján a végzett védőnképzés oklevelet kapnak s akár azonnal is elfoglalhatják állásaikat mint tiszteletdíjas állami alkalmazottak.

Az általános egészségvédelmi munka mind szélesebb és szélesebb mértékben terjed az egyre nagyobb számban szükségessé váló védőnképzés a budapesti iskola nem tudta ellátni és így szükségessé vált újabb intézetek felállítása. 1938-ban a szegedi, 1939-ben a kassai és végül 1940-ben a kolozsvári ápolónő- és védőnképző intézet nyílt meg.

A német Vörös Kereszt ennek megvalósítására egészen újszerű és modern be rendezést hozott meg: egy szép napon hangfelvevő gépet hoztak a terembe. A beteg élőszoval mondja mikrofonba, amit nem tud leírni. Szobáról-szobára gördül a készülék. A fekete masina lemezen örökíti meg azt a rengeteg óhaj, kérést, üdvözlést és vágyódást, választ és kérdést, amely egy nappal később, mint »beszélő táborilevelé», oly nagy örömet és meglepetést kelt a hozzátartozók körében.

A sebesült számára örömet, az otthon levőknek boldogságot hoz a beszélő táboriposta, amely erősíti a front és az otthon egységét, amely az idő és a nagy események szimbóluma.

Apróhirdetések

Hat. eng.

INGATLANFORGALMI IRODA MERKUR — STEFÁTIUS Zombor — Zrínyi (Párizsi) utca 2. Telefon: 81. — Házak, gyárak, malmok, földek, szőlők, szállások és mindennemű ingatlanok

VÉTELE ÉS ELADÁSA. Vaskasszák minden nagyságban. Több különböző földterület kapható.

TUZMENTES KASSZA. egészen nagy, 2 ajtó, wien gyártmányu, szövetkezet, község vagy ékszerész részére igen alkalmas, kedvező áron eladó.

Hazai Általános Biztosító R. T. kerületi főügynöksége. a-337

Valódi keleti szőnyeget kis és nagyokat veszek. Ajánlatokat kérem minőségmegjelöléssel „Diskrét” jellegre Leopold Cornel hirdetőirodába, Budapest, Teréz krt. 3. a-513

Egy jóházból való fiú, magyar vagy német, péktononcnak felvétetik. Rock József pékmester, Zombor, Nyúl ucca 18. a-532-f

Megérkeztek gyönyörű kecskeméti rannet, bőr, kanada, féregmentes fajalmák, császárkörte. Legelőcsőbb áron kaphatók: Hocknál, Zombor gyümölcs piac. a-534

Orvosi rendelőbe kiegészítő nőt keresek el látással. Dr. Stebler Zombor. a-535

Jóforgalmu fakereskedés bérbeadó. Érdeklődni: Zombor, Vitéz ucca 29 szám alatt. a-535-1

Szép, üres szoba ázonnal kiadó. Zombor, Bethlen ucca 24. a-538

Fiatal fűszeresegéd, ki nagykereskedésben működött, azonnali be lépésre kerestetik. Ajánlatok fizetési igényekkel Stein Emil. Bezdán címre kérek. a-536-u

Telefonszámunk 2-07.